

Locuința Redactorului:
și
Căminul Redacției:
e în
Strada Morarilor Nr. 13.

Scrisorile nefrancate nu se voru
primi decât numai de la corespun-
dânții regulari ai „Federationii”
Articlii tramisi și nepublicati se
voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu și economicu.

Va eși Marti-a, Joi-a, Sambet'a și Dominec'a, demaneti'a.

Pretulu de Prenumeratiune:
Pre trei lune . . . 4 fl. v. a.
Pre șese lune . . . 7 fl. 50 cr.
Pre anulu întregu . . . 15 fl.

Pentru Romania:
4 galb. pre anu, — 2 galb. pro 1/2
de anu, — și 1 galb. pro 1/4 de anu.

Pentru Inserțiuni:
10 cr. de linia, și 30 cr. tays'a tim-
brale pentru șesece care publicati-
une se paratu. In Loculu deschisu
20 cr. de linia
Unu exemplariu costa 10 cr.

Invitare de prenumeratiune

la

FEDERATIUNEA

pre semestrulu II. (iul.—dec.) 1868.

Incependu-se semestrulu II. deschidemu pre-
numeratiune la diurnalulu nostru, totu cu condițiunil',
cari se vedu in fruntea lui, și rogâmu pre p. t. dori-
torii de a avè acestu diurnalu, sè binevoiesca a grabi
cu prenumeratiunea, ca sè ne potemu orienta de
tempriu in privința nrului exemplarielor.

Redacțiunea.

Pest'a, 1/13 iuliu 1868.

Renunțutul publicistu și deputatu francesu
Jules Favre roșci, într'unu discursu alu sèu tienutu in
anulu trecut, urmatoriile cuvinte: „numai acea lege
fericesce și are durabilitate, care stă in acordu cu stîm'a
poporului.” Recunoscandu adevèritatea acestei dîse
nimerite și repe. în lu-o mai adaugemu, că nu e tiera
mai nefericita și statu mai deplorabilu, de cătu ace-
la, unde legile, nefiin-lu emanatiunea amorului pro-
vehitu d'in sentiula de dreptate și ecuitate, și ca
atari ne avendu neci unu nutrementu in anim'a po-
porului, nu prindu neci una radecina, ci trecu ca una
sila, ca una greutate apesatoria.

In dîlele trecute primu ministrulu magiariloru
a infatșiatu camerei unu proiectu de lege privitoriu
la *inamarea țierei* (Wehrgesetz.) Innainte de a ne
demitela analisarea proiectului amintitu, sè ni fia
permisa a amintî unu casu, care pote servi magiariloru
spre invetiatura.

Pre la 1862 erupsese in Smiru'a (Turci'a) unu
focu grosnicu, in urmarea cărui-a una mare parte a
orasiului s'a topitu. Dupa acestu evinimentu tristu,
unu boieriu si-cladi era-si casa (se intielege dupa
modelulu turcescu: de scandure și fără neci unu fun-
damentu), și pentru ca in venitoriu sè fia scutita de
focu, i plesni boierului prin capu, sè-si acopere casa
cu țigle. In daru l'a facutu atentu architectulu, că pa-
retii, fiindu slabi și facuti d'in scandure, nu voru potè
suportà acoperementulu greu, boierulu și-gati casa
și se asiediâ numai de cătu cu locuința in ea. Dara
ce sè vedi, abiè a patr'a di nopte-a, ne mai potendu
paretii de scandura resiste greutatei acoperementului,
casa se ruina și ingropâ pre bietulu turcu, d'impre-
una cu întreg'a lui familia!

Ore nu va avè si legea armareci totu asemenea
fatalitate?

Adeveru este, că precum unu edificiu, care are
să fia statornicu, asemenea si unu statu nu se pote
constitui ca casa boierului turcu, ci numai asiediatu
pre base solida, pre fundamentu solidu.

Noi privimu de doi ani la lucrările magiariloru,
i vedemu adunandu materialu, bunu rêu, cum li
vine la mana, pentru construirea edificiului, i vede-
mu clacindu, fără concursulu celorlalte natiuni a le
țierei, pareti de scandure, și, ca sè fia edificiulu com-
pletatu și scutitu de focu și apa, éca si acoperemen-
tulu turcului, *armat'a honvediana!*

Am fostu totdeun'a, si suntemu si asta-di de pa-
rea nestramutabila: că regatul Ungariei, ca unu
statu poliglottu, compusu de trei natiuni compacte și
deosebite, adeca de magiari, romani și slavi, nu se
pote altmintrea radica, decâtu prin recunoscerea și
observanța stricta a îndreptăței egale, va sè dica

prin una multiemire generale, și prin concursulu to-
tororu natiuniloru colocutorie.

Inse ce observâmu? Observâmu pre tota diu'a
cu dorere, că dreptatea acestui principiu naturalu
n'a strabatutu inca anim'a magiariloru, observâmu,
că ei pre di ce merge se abatu totu mai tare de ace-
stu principiu și folosescu tote mediulocele maestrite,
ca celelalte natiuni sè remana departate de la san-
ctuariulu patriei.

Incependu de la alegerile de deputati, magiarii
nu s'au multiemitu numai cu spriginirea legii nedre-
pte de la 1848, conformu carei-a inca de pre atunci
se calculase (prin nedrept'a impartîre a cercuriloru
și defigerea locului de alegere), ca d'in sinulu celor-
lalte natiuni sè reesa cătu mai putieni deputati, —
ci s'a folositu și de alte mediuloce, cari cu tota voi'a
nu le poti numi, decâtu barbare: de batâi și felurite
maestrii, prin cari li-au succesu a ne elude, numai
pre noi romanii d'in Ungari'a in 15 cercuri cu ma-
joritate absoluta romana, urmarea cărui faptu este:
că in dieta suntemu forte slabu represintati, legile se
facu fără consimțirea și concursulu nostru com-
petinte.

Mai departe funcțiunile, și alte beneficii a le
statului sunt monopolisate de magiari; celelalte na-
țiuni sunt silite a se multiemi cu sfarmaturele ca-
diute de pre mes'a lor, și numai candu e vorba de
cuota, de dâri și alte mii de greutăți si-primescu și
romanii și slavii partea lor deplina; ba inca, pre-
cum am veditu in dîlele de curendu trecute in cau-
s'a fierberei vinarsului, in privința acest'a romanii
sunt mai bine dotati de cătu magiarii.

De unu anu și diumetate jace proiectulu de le-
ge, depusu pre mes'a camerei de cătra deputatii di-
feriteloru natiuni, in caus'a deslegârei cestiunei na-
tionali; deputatii respectivi au facutu de atunci mai
multe interpelări, au facutu totu ce au potutu, și ce
au facutu magiarii? Nimicu! Si acum'a unde stâmu?
Éca unde: Despoiati de drepturi politice-nazionali,
pentru că calcarea sè fia completa și pocalulu ama-
retiei plinu pana la versare, éca guvernulu magia-
riloru vine pre fatia cu unu proiectu de lege, cu *ar-
mat'a honvediana*, prin care ni se pretinde restulu, ade-
ca cea d'in urma picatura de sange!

Intr'o tiera constituționala ca Elveti'a, Belgiulu,
Prusi'a etc. institutiunea armareci generale e forte
frumosa, laudabile și-si ajunge scopulu doritu, pentru
că poporele sunt multiemite și au pentru ce sè-si
espuna viet'a și averea, la noi inse nu este asiè. 2/3
pârți a le poporatiunei geme sub jugulu apesatoriu
și suprematisatoriu; 1/3 pârți a le regatului Un-
gariei sunt condamnate a portà numai jugulu și greu-
tățile statului, fâr' a se bucura de drepturile și esis-
tinti'a loru natiunale.

Suntemu omenii pazei, ne iubimu patri'a comu-
na și de ace'a ne spunemu francu convingerea: că
intre cercustările de adi una astfelu de institutiune,
prescindendu de la 5—6 milioane de floreni, cari s'ar'
trenti pre fie care anu in noroiu, si ar' apesâ poporulu
și asiè necesitu pana la sufletu, n'ar' produce altu
efectu, de cătu una confusiune noua, una frecare
viaa între rase, care pre lesne ar' potè degenerâ
intr'unu resbelu civilu, de care Tatalu d'in ceriu sè
ne feresca pre toti!

Lucrulu, care nu se incepe pre cale drepta, arare
ori are seversire buna, dice romanulu. Detorinti'a
principale a guvernului și a camerei e de a deslegâ
cu dreptate cestiunea natiunalitățiloru, și pornindu
d'in principiulu îndreptăței egale, a multiemi pre
tote poporele coronei, și acesta multiemire va adauge
amorulu patriei și insufletirea natiuniloru de a aperi
institutiunile, de cari s'ar' bucura și cari le-ar' ferici.
Atunci-a guvernulu și magiarii in genere potu fi

convinsi, că neci una natiune nu s'ar' retrage d'in
gloriosulu locu alu aperierei patriei, a tronului și a
monarcei, nime n'ar' respinge inarmarea țierei; na-
țiunile eliberate d'in jugulu umilitorulu alu sclaviei ar'
aduce unu contingentu de sute de mii de bravi, cari
sub comand'a și drapelulu loru natiunale ar' fi in
stare a aperi patri'a comuna și întregitatea monar-
cei contra ori cărui dusmanu.

Dar' pana candu natiunile remanu subjugate,
nepotendu-se bucura de viet'a loru natiunale, neci
că e vorba, că institutiunea proiectata de guvernulu
va avè vr'unu resultatu bunu; pentru că e lucru ne-
naturalu a pretinde, ca natiunile calcate in petiore
sè dee de buna voia mana de ajutoriu impilatoriloru,
și sè puna sentinela jugului, care le opresce și li in-
neca respiratiunea.

Dupa ce scimu, că in ministeriulu comunu s'a
desbatutu proiectulu inrolarei generale (pentru tota
monarci'a), care proiectu va fi și substernutu cătu
mai curendu corpuriloru legelative, întrebâmu: ce
scopu ar' avè adi institutiunea honvediana?

Resbelu nu avemu, Austri'a nu e amenintata
neci de o parte, apoi nice in minte nu ni vine, că ea
ar' dori a se angagiâ de buna voia la cutare resbelu,
care in cercustările presinte i-ar' potè causâ una lo-
vitura mortala. Austri'a are lipsa neincugiurabila de
pace și la ori ce evinimentu trebuie sè pastreze neu-
tralitate stricta.

Dar' sè presupunemu, că Austri'a ar' fi silita a
eși d'in barier'a neutralitatei, ce i-ar' folosi instituti-
nea honvediana, precum e proiectata de guvernulu
magiariloru? Nimicu! ba pre lesne s'ar' potè
intemplâ, că i-ar' causâ numai confusiune și i-ar'
pune numai piederu; că-ci romanulu și slavulu
s'a saturatu destulu de disciplina, drapelu și
comanda nemtiesca, sub cari s'au luptatu secolu,
și pote fi convinsu ori cine, că nice unulu nice altulu
nu astepta cu doru ca, in sensulu § 18 alu proiectu-
lui ministerialu magiaru, sè se lupte sub drapelu na-
tionalu magiaru și condusu de oficeri magiari. Apoi
esperinti'a ne-a invetiatu pre toti, că, Dieu, neci de
romanu neci de slavu nu se mai pote folosi nimene
dupa bunu placulu sèu. Cine nu crede consulte isto-
ri'a evinimentelor de la 1848, și va aflâ, că toti co-
drîi și tote potecele Carpatiloru erau pline de *inro-
lati cu sil'a*.

Dar' e lipsa dora de institutiunea honvediana
pentru sustinerea pazei interne? Negâmu! Pacea
interna in Transilvani'a e destulu de aperiata prin
gensd'armeria, ér in Ungari'a prin organele securi-
tatei publice, prin asiè dîșii *panduri*, cari, bine rêu, o
sustienu cu spese putiene, și ar' fi de prisosu a ingre-
unâ in daru bugetulu cu 5—6 milioane de floreni.

Prin urmare, institutiunea de honvedi in cercu-
stările de fatia, de interesu publicu nu este nice de
cătu, și asiè mai remane consideratiunea: că dora
guvernulu magiariloru cugeta, că prin institutiunea
acest'a se va propaga magiarismulu, — inse pentru
acestu casu, noi venimu a-ispune de cu bunu tempu,
că asemeni cugete sunt desierte, insielatorie, și că cu
cătu actiunea este mai aspra, cu atât'a reactiunea es-
te mai puternica.

Iagu.

Dieta Ungariei.

Siedinti'a casei deputatiloru d'in 10 iuliu.

Presiedinte: Somssich; notariu: Csengery.

Se autentica protocolulu și se cetescu scrisorile
incurse, între cari se afla protestulu Neoplantei pen-
tru suspinderea primariului Miletics și esmiterea unui
comisariu regescu; acesta plansore se strapune la
comisiunea pentru petitiuni cu acelu adausu, ca sè
se resolvesca afara de sîru.

rimea Camerei deputatiloou , cându ea devine intempeativa, precumu si acela de a pondera, de a tienè bilantia intre poteri, cari fiindu amendoue eminamente active , aru potea sè caute sè se absorba, séu sè se anuleze una pe ceialalta ; in fine, Senatul, dle Prefecturu, pretutindeni , a fostu si este cor-pulu eminaminte conservatoriu, adica, scutul Constitutiunei si alu Tronului.

V'amu amintitu acestea , d-le Prefectu, că-ci numai cându ne vomu petrunde de spiritulu nozeloru nostre institutiuni, ele voru dā fructele binefacatore ce suntu me vite a dā si astu-feliu, devenindu scumpe Romaniloru, ne voru asigura stabilitatea, care, la rondulu ei, va contribui poternicu in prosperitatea si intarirea natiunale.

Speru, dara, dle Prefectu, că alegatorii de Senatori mai familiarisati cu acést'a institutiune, mai petrunsi de adeverata sa misiune, avendu in vedere neajunsurile ce au pricinuitu afaceriloru publice, luptele d'in Senaturile trecute, si, nedistrasi, d'asta data, de alogerile deputatiloru, voru scoi si voru potea sè tramita la viitorulu Senatu omeni, cari prin virtutile loru morali si intelectuali si prin trecutul loru, insusiescu tote calitãtile cerute pentru pacinic'a si binefacatorea misiune ce are a implini acestu inaltu corpu.

Primiti, dle Prefectu, incredintiarea osebitei mele consideratiuni.

Minist. de interne, I. C. B r a t i a n u.
No. 10,212, iuniu 20.

Ministeriulu de esterne.

Guvernulu Stateloru-Unite ale Americi, acordāndu dlui Czapkai, aginte diplomaticu si consule, unu concediu, cestiunea afaceriloru consulatului este incredintiata, in tempulu absentiei dsale, dlui Constantin Magasinovici, agentulu Serbiei.
No. 3449, iuniu 20. (Monitorulu.)

Varietãti.

** (Socota publica). Pentru balulu arangiatu in folosulu tenerimii romane studiose la universitatea d'in Pest'a, dupa publicarea socotei a dou'a, au mai incursu inca 84 fl., cari adaugandu-se la venitululu curatu anuntiatu cu aceea-si ocaziune, resulta sum'a de 399 fl. 88 cr. doi galbeni si unu taleru. — Numele marinimosiloru contribuitori: Din Basesci: DD. Georgiu Popu 5 fl., Mihaiu Popu 2 fl, Laurentiu Cab'a 2 fl, Dr. Adolfu Fischer 5 fl, Ioanu Simonu 2 fl, Daneilu Vulturulu 2 fl, Gavrilu Vajda 2 fl, Ioanu Maioru 2 fl, Ioanu Chesieli 2 fl, Ioanu Popu 2 fl, Ioanu Boitoru 2 fl, Mihaiu Brindusianu 2 fl. — sum'a 30 fl. Colectante dlui Georgiu Popu. — Din Oradea-mare: DD. Simeonu Bica 5 fl, Mihaiu Stupa 2 fl, Petru Pavelu 2 fl, Nicolau Zsiga sen. 2 fl, Ioanu Poinaru 1 fl, Petru Nicoliciu 2 fl, Famili'a Zomborly 2 fl, Nicolau Zsiga jun, 2 fl, Dionisiu Poinaru 2 fl, Iosifu Pap 2 fl, Gavrilu Netcu 2 fl, Georgiu Horvatu 1 fl, — sum'a 25 fl. Colectante d. Simeonu Bica. — D'in Bai'a mare: DD Georgiu Popu 2 fl, Stefanu Biltiu 2 fl, Carolu Rébay 2 fl, Sigismundu Papu 2 fl, Vasiliu Criste 2 fl, Aloisiu Rocasiu 2 fl, Iosifu Papu 4 fl, — sum'a 16 fl, colectante d. Iosifu Papu. — D'in Beiusiu: DD. Georgiu Vasileviciu 2 fl, Dimitriju Jancio 2 fl, Iosifu Pap 2 fl, Alesandru Draganu 2 fl, Parteniu Cosma 2 fl, Mihaiu Bandiciu 2 fl, Dimitriju Negreanu 2 fl, Ioanu Vass 2 fl.,

— sum'a 16 fl. colectante d. Ioanu Vass. — Acestoru marinimosi contribuitori subscrise a comisiune li voteza multimita publica. — Sum'a de 84 fl. s'a impartitu intre urmatorii: Urosiu Joanoviciu juristu de an. I a primitu 12 fl, Antoniu Cronianu juristu de an. alu treile 10 fl, Crigoriu Sandeanu medicinistu de an. alu doile 10 fl, Constantinu Coti jur. de an. alu treile 12 fl, Simeonu Moldovanu jur. de an. alu treile 10 fl, Nicolau Cosariu jur. de an. IV 10 fl. si Andreiu Cosma jur. de an. alu IV 10 fl. Demetriu Todoru jur. de an. alu III-lea 10 fl. Pest'a 3 iul. 1868. Comisiunea alesa de tenerime pentru impartirea baniloru.

** (Procesu de presa fara acusat.) In contr'a diuariului „Politik“ d'in Prag'a se pertratã mai este dile unu procesu pentru crim'a conturbãrei păcei publice. Redactorulu, care caletorise la Constanti'a, spre a asiste la serbarea aniversariei mortii lui Huss, fũ condamnatu in contumaciã la 18 lune inchisore grea, inasprita cu postu in vinero-a d'antãiu a fiacarei lune; d'in cautiune se voru detrage 2000 fl.

** (Dechiarare) Venindu-mi la eunoscintia, câ unu teneru vagabundu d'in Trestia, cu numele Hodisiu, luandu numele nostru familiaru se dice a fi studinte si frate cu preotulu d'in Lupoi'a Ioane Papu, si cu subscrifulu si sub masca acést'a cere mana de ajutoriu de la mai multi inteligenti romani, — pentru acé'a me afiu indemnatu a dechiarã in publicu că numitululu teneru insielatoriu, nu stã cu famili'a nostra in neci o legatura de sange*). Gherla la 9 iuliu 1868. Vasiliu Popu, notariu de sedria.

** (Directiunea de arcitectura in Transilvani'a) si-a inchaiatu activitatea; agendele oi s'au incredintiatu guvernului regosecu.

** (Diuriulu „Unio“ d'in Clusiu) se contopescu cu diuriulu „Kolozsvári Közlöny“, a carui redactiune a luat-o a supra-si Josifu Sándor.

** (Procesu de presa.) Redactorulu diuariului „Nár. Listy“ d'in Prag'a e condamnatu la 8 lune inchisore grea si 2000 fl. perdere d'in cautiune.

Provocatiune.

De ora-ce in urm'a conclusului adusu in anulu trecutu la Clusiu, adunarea generala a asociatiunei se va tienè estu-tempu in Gherla, domni membri ai asociatiunei rom. transilvane, cari au intentiunea de a veni la acésta adunare sunt provocati cu tota onorea, sè binevoiesca a incunoscintia despre acést'a pre comitetulu subscrisu, pana in 10 augustu a. c. ca sè se pota face dispugetiunile necesarie in privinti'a incortelarei si celoru referitorie la buna primire.

D'in siedinti'a comitetului constituitu pentru buna primirea membriloru asociatiunei.

presedintele comitetului
Ioanu Andercu, Ilmorodanulu, m. p.
Vasiliu Popu, m. p.
not. comitetului.

*) Celealte o. redactiuni rom. sunt rogata sè binevoiesca a primi in colonole loru acést'a dechiarare.

Sciri electrice.

Parisu, 11 iuliu. Monitoriulu publica unu decretu imperatescu, care concede importulu si esportulu cerealieloru in tote statiunile de vama ale imperiului.

Londr'a, 11 iuliu. Layard propune desfiintarea jurisdictiunei consularie in Egiptu si Turcia si pledeza pentru una comisiune cercetatoria internationala. Lordulu Stanley recunosc abusurile jurisdictiunei consularie, amintescuse inse greutãtile insemnate unei atari comisiuni si ale arangiamentului cu celealte poteri.

Madridu, 10 iuliu. Ministrii se duc mane la Granja, unde se va tienè unu consiliu ministerialu sub presiedinti'a reginei. — Generalii arestati au sositu in Cadixu si pleca mane câtra insulele canarice.

Lisabonu, 10 iuliu. Diuriiele scriu, ca guvernulu intaresce garnisonela de pre la frontiera.

Vien'a, 12 iuliu. „Wien. Abendp.“ de asta-di publica legea despre modificatiunea partiala a dêrei de vinarsu.

Parisu, 11 iuliu. Imperatul a presiediutu astadi unui consiliu ministerialu. In corpulu legelativu se pertrateza bugetulu interneloru, votizarea se amena pre luni.

Constantinopolea, 11 iuliu. Principe Napoleonu a plecatu câtra muntele Atosu, si de acolo in Greci'a. Fiulu viceregelui d'in Egiptu va luã de muiere pre fic'a sultanului antecesoriu.

Triestu, 11 iuliu. Eri la 10 1/2 ore s'a adunatu o multime de omeni pre strade, si au ruptu insemnele consullui papalu, strigandu: Morte Pio Nono! Evivva Garibaldi! Evivva Italia! Calugarii caputini, fiindu atacati, au inceputu a trage clopotele in dunga; s'au facutu arestãri Militi'a s'a consemnau, dar n'a intrevenitu. Astadi domnescu pace.

Parisu, 11 iuliu. „France“ demintiesce scirea, câ ambasadoriulu spaniolu aru fi conferitu cu Moustier, si aru fi cerutu, ca Franci'a sè faca dispugetiuni preventive la frontariela Spaniei; totu acea foia demintiesce, câ Moustier aru fi cerutu desluciri despre esilarea ducelui de Montpensier. — Academiculu Viennet a moritu.

Washington, 26 iuniu. Scirile d'in Mesicu spunu, câ greutãtile politice dureza in continuu in acésta tiera.

Proprietariu, redactoru respundietoriu si editoriu:
ALESANDRU ROMANU.

Table with multiple columns listing market data for Pest (12 iuliu) and Vienna (10 iuliu a. c.). Includes sections for exchange rates (Cursurile la Burs'a), government bonds (Imprumuturi de ale Statului), lotteries (Efecte de loteria), and various commodities (Grâu, Mestecatu, Secara, etc.).